

GALA PREMIILOR UNITER

P

remiile UNITER se află la a doua ediție. Prima ediție a recompensat mal ales moral (și mai puțin material) virfurile de creativitate ale stagionii 1990-1991, prima stagiune "liberă", în ordine postdecembristă. Decernarea lor, la față de cortină, pe scena Naționalului bucureștean, fusese însă una din "tranziiile", fără a intenționa măcar să se transforme ea însăși într-un spectacol. Acest lucru s-a petrecut abia acum, în îmbietoarea sală "Majestic" a Teatrului Odeon o dată cu a doua ediție a premiilor, acordarea lor - după modelul premiilor Oscar, Tony, César, Molière - comportând un adevărat ceremonial, desfășurat pe parcursul unui veritabil spectacol cărui nu l-a lipsit decât transmisia TV în direct pentru a intra - și din acest punct de vedere - în rândul lumii. O merita cu prisosință, căci a fost - în cluda unor lungimi inerente lipsei de experiență și caracterului voit "Improvizat" - deopotrivă un excelent spectacol teatral și o încântătoare sărbătoare a teatrului românesc. Netransmiterea în direct devine și mai de neînțeles dacă ținem seama de faptul că, prin specificul ei, prin modul în care a fost concepută și realizată, gala premiilor UNITER a fost și un autentic spectacol de televiziune, creat în colaborare chiar cu televiziunea, prin Departamentul film-teatru, căruia se cuvine să-l recunoaștem meritele. Pentru a nu se "destabiliza" programul TV s-a preferat varianta înregistrării spectacolului și a retransmiterii lui ulterioare, "selective". Frica de "surprizele" ce pot să apară în transmisiile în direct e de pe vremea dictaturii, o televiziune cu adevărat liberă și obiectivă neputând să nu și le dorească, tocmai pentru sarea și piperul transmisiilor sale. Și lată, ele n-au lipsit nici din această gală, onorată de prezența Alteței Sale Regale Principesa Margareta, care a înmănat premiul pentru cea mai bună piesă românească a anului 1992 (Alina Mungiu - Evangheliștii), sponsorizarea proiectului cultural pentru decernarea acestui premiu fiind oferită de Fundația Principesa Margareta a României. Aplaudată cu căldură pe scenă, dar mai ales în finalul reprezentației, cind l s-au adus încă o dată cuvenitele mulțumiri din partea directorului de proiect cultural al galei și președinte al UNITER-ului, Ion Caramitru, prezența Principesei Margareta a determinat un val de simpatie firească, justificat de noblețea gestului. N-a lipsit mult ca acest final să se transforme într-o demonstrație pro-monarhistă, fără ca cineva să-și fi propus în mod special acest lucru.

Revenind la spectacol și la acele Interludii artistice care l-au făcut strălucitor și plin de vervă, trebuie să menționăm mal întâi excelenta evoluție scenică a grupului Divertis, "cheia" originalității indiscutabile a programului constind tocmai în "provocarea", mereu și altfel repetată, de a gândi cu capetele noastre. Fără nimic didacticist, fără să ni se dea lecții, prezentându-ni-se artistic, în virulente tușe satirice, consecințele

abandonării gândirii proprii și înlocuirii ei cu sloganuri și locuri comune dintre cele mal frecventate. Dar cită finețe, cit rafinament în trecerie (fie firești, fie hodoronc-tronc) de la una la alta, cită subtilitate a ironiei incisive, în care conducătorul grupului, Toni Grecu, se dovedește un mare maestru! Nu sint actori profesioniști, dar parcă meritau și ei un premiu sau o distincție anume creată pentru ei chiar de către UNITER. Cine știe, poate o vor lua la anul, dacă își va mai aduce aminte cineva de această sugestie legată de "personajul colectiv", pe care l-au gândit și interpretat cu un haz irezistibil.

Nu mai puțin inspirată a fost invitarea în spectacol a regelui jazz-ului românesc, Johnny Răducanu și a trio-ului său. Pe "bătrînul" Johnny l-am regăsit la fel de tînăr ca acum 30 de ani, de cînd ne cunoaștem, la fel de "deschis" improvizăției (nu numai ca stil de interpretare sollstică, dar și ca modalitate de desfășurare a spectacolului), la fel de spontan și de dezinhibat în manifestarea efuziunilor sale de simpatie pentru tot ceea ce, întimplîndu-se în scenă, ajunge la a fi artă adevărată și bucurie a spiritului. În nota-i obișnuită - atît de greu de atins și mai ales de păstrat! - a unei elevate distincții clasice, în același timp de o cuceritoare modernitate, intrinsecă viziunii coregrafice a Adinel Cezar, trupa de dans "Contemp" ne-a oferit momente de aleasă desfătare a ochiului și a minții.

Percutantă, intervenția umoristică a compozitorului și cîntărețului Nicu Alifantis a fost parcă prea scurtă în economia (uneori excesiv "relaxată") a programului galei. Înnoiri sesizante s-au putut remarca în ingeniosul și inventivul număr de pantomimă al lui Dan Puric, ceea ce nu s-ar putea spune și despre "Imitațiile" lui Dan Aștilean, parcă din altă "piesă".

Nu ne este foarte clar în ce a constat "direcția de scenă" a lui Dinu Cernescu, cită vreme bagheta dirijorală i-a aparținut efectiv lui Ion Caramitru, și nici "scenografia" semnată de Vasile Rotaru, căreia am fi dispuși să-i recunoaștem totuși severa economicitate și chiar franchețea neascunderii ei. Dar parcă nu s-ar cuveni să căutăm noduri în papură și nici chiar să ne amintim de momentele de bîlbîială regizorală (vezi derularea atribuirii premiilor "de excelență"), cînd ni s-a oferit, de fapt, o minunată seară de teatru, pentru cel mal mulți dintre noi de neuitat. Chiar și prin felul atribuirii premiilor. "Îndreptățirea" lor e o altă poveste și nu face obiectul acestor considerații, limitate la spectacolul galei.

VICTOR PARHON

